



Opbouw van de panden van Hoorn. Gedeelte van wanden worden op de fundering geplaatst.

Werkzaamheden aan de 'Marker haven'

Afgelopen jaar was er veel activiteit rond de 'Marker haven' in het Buitenmuseum.

Nadat dit voorjaar de twee bedden voor de helling gereed gekomen waren is men begonnen met het bouwen van de houten hellingsschuur. De oorspronkelijke schuur die in 1885 in Marken is neergezet door de scheepsbouwer Den Haas uit Monnickendam, heeft tot 1946 dienst gedaan op het eiland Marken en is daarna verplaatst naar het Openluchtmuseum in Arnhem.

Met gebruikmaking van vele oude foto's en opmetingen uit Marken van dit museum werd een kopie gemaakt van deze scheepswerkplaats. Het gebouw is geheel van hout opgetrokken en staat op een stenen borstwering. De werkvloer was ongeveer 1,50 m boven het maaiveld. Dat is zo hoog dat men geen last had van de soms hoge waterstand. Deze ruimte moest altijd met een trap van buiten worden bereikt, wat voor het werk niet erg praktisch was.

Op oude foto's is te zien dat er naar buiten draaiende luiken in de zijgevel zaten, welke konden worden geopend, om het licht binnen te laten komen.

Zo omstreeks 1920 werd de rij luiken aan de zuidgevel vervangen door ramen met glas; deze situatie geven wij weer. In de werkplaats bevonden zich een kantoortje, een werkbank en allerlei gereedschap.

De eerste verdieping werd gebruikt voor opslag van hout, mallen en een houtdraaibank. Het riet, nodig voor het branden van de huidgangen of voor het schoon branden en drogen van de schepen onder de waterlijn, lag op de bovenste zoldervloer.

De ruimte onder de werkvloer kon worden benut als opslagruimte, een ruimte die voor het museum in de toekomst als het werfje mogelijk in gebruik genomen zal worden, een droge plaats biedt aan het benodigde eikenhout.

Voor de haveningang is het palenscherm, dat aan de zuidkant al gereed was, geheid en afgewerkt met een havenlicht en een loopscherm. Zoveel mogelijk is het beschermende palenscherm, zoals dit eens de haveningang beschutte, van foto's en kadasterkaarten nagemaakt.

Aan de andere kant van de haven komen drie pandjes van de grond, te weten het kantoortje van de visafslag uit Volendam, het snoepwinkeltje uit Volendam en de visschoonmakerij uit Monnickendam.

Het kantoortje werd in 1905 - het jaartal staat ingekerfd op de windveer - naast de toen-

malige visafslag opgetrokken, terplaatse van een hondehokje.

Het houten gebouwtje met de quasi 17de eeuwse voorgevel stond op palen aan de havendijk, waar het in 1937 tezamen met de visafslag moest wijken voor de huidige afslag. Het was vanaf de dijk toegankelijk, een situatie, die in het Buitenmuseum nagebootst is. Wie in Volendam, ter hoogte van hotel Spaander de landzijde van de dijk afdaalde, kwam tot voor kort via een smal steegje bij het snoepwinkeltje van mevrouw Aaltje Karelse terecht. Wie straks in het Buitenmuseum door het steegje naast het kantoortje van de visafslag de dijk afdaalt, komt eveneens bij het snoepwinkeltje van mevrouw Aaltje Karelse terecht. Het pand is in 1887 voor de Volendammer Frederik Mol als levensmiddelenzaakje gebouwd op het 'Landje', later Doolhof genoemd, en is tot de overbrenging naar Enkhuizen in de familie (de moeder van mevrouw Karelse was nog een geboren Mol) gebleven. Het stenen pandje met houten topgevel, waarvan het oorspronkelijke 'broeker schot' (rechthoekige gevelbeëindiging van houten topgevel) is vervangen door een make-laar, terwijl het luik is vervangen door een raam. De indeling was hoogst eenvoudig: achter het winkeltje, bevond zich nog maar één ruimte: de woonkamer, waarin twee bedsteden en een luik in de vloer voor de waterput. Oorspronkelijk werd er gekookt onder een betegelde schouw, later werd hier een kolomkachelletje voor geplaatst en nog later werd de hele schouw met de achterwandbetegeling weggehaald en de lambrizing op die plaats aangevuld. Het huis wordt met broeker schot, met luik in de voorgevel en met tegelschouw herbouwd.

Het originele interieur is mede naar Enkhuizen overgebracht, zodat het pand wellicht als kijkhuisje dienst zou kunnen doen, of zelfs na de openstelling van het Buitenmuseum als winkeltje in gebruik kan worden genomen en daarmee zelfs het vroegere gebruik gehandhaafd zou kunnen blijven.

Dit laatste geldt eveneens voor het visschoon-



De werfschuur van Marken in opbouw. Daarvoor bij de helling 'de bons 'Jonge Pieter'.

maakhuisje, waarvan onder meer de muren in grote fragmenten uit Monnickendam zijn overgebracht. Bij het ter perse gaan van dit artikel stonden van het kantoortje van de visafslag de palen overeind met daarop de vloer; van het snoepwinkeltje het keldertje met waterput en aardappelhok en vloerbalken en van de visschoonmakerij de sokkel. Bovendien lagen de funderingen van het Markense woonhuis 'Siberië' en van het taanhuis uit Hoorn gereed.

De kopie van 'Siberië' komt evenals in de oorspronkelijke situatie op Marken, waar het huis nog steeds staat, op een eiland naast de haven te liggen.

Het gaat om drie aan elkaar gebouwde houten huizen, paalwoningen, later op een stenen sokkel gezet. Karakteristiek zijn de gepotdekselde lange gevels met plankiers voor de deuren. Een van deze woningen zal als kijkhuisje worden ingericht; voor dit doel is een originele Markense schouw naar Enkhuizen overgebracht.